

200 ÉVE SZÜLETETT DOPPLER FERENC (1821-1883)¹
„Aki még a fiát is Árpádnak keresztelte”

Canzi Ágost: Doppler Ferenc portréja 1853-ból
(Wikipédia)

A Parlando olvasóinak – a műveket hanganyagukban is bemutató ez évi korábbi tisztelgésünk folytatásaként² – jeles kerek születésnapján ismét Doppler Ferenc német származású magyar fuvolaművészre, zeneszerzőre és karmesterre emlékezünk, aki 1821. október 16-án született Lembergben (Lwów, ma: Ukrajna) és 1883. július 26-án hunyt el a Bécs melletti Badenben. Ő is, mint családja többi tagja, idegenben született, idegenben halt meg, mégis egész élete, munkássága rengeteg szállal kötődött a magyar zenekultúrához. Doppler Ferenc – Liszt, Erkel, Mosonyi kortársaként – jellegzetes képviselője volt azoknak a 19. századi, magukat magyar érzelműnek valló muzikusoknak, akik jelentékeny

¹ A cikk címét Doppler Ferenc budai rokonai inspirálták. Dr. Ney Klára (1913–1999), a Budai Várbarátok Köre igazgató asszonya, Doppler-rokon, 1983-ban Doppler Ferenc emlékműsor megtartására kért fel, melyben Doppler Ferenc magyarságát legjellemzőbben fia keresztnevével jellemezte. Az itt nyomtatásban elsőként közreadott cikk az egykori 1983. dec. 12-én a Várbarátok Körében megtartott előadásom szerkesztett változata. Fő forrása az a Dr. Ney Klára birtokában lévő, saját leiratát rögzítő 20 oldalas datálatlan gépirat, mely Doppler Ferenc önéletrajzaként maradt fenn: „Aufzeichnungen aus meinem Leben”. Az eredeti, Doppler kezével írott forrás, utolsó két oldalán az egyik unoka kézírásával, az 1980-as években még a németországi Doppler-rokonok magántulajdonában volt.

² Lásd a Parlando 2021/2. számában Claudi Armani riportját a 12 lemezből álló lemezősszkidásról, mely a fuvolás Doppler-testvérek, Franz és Carl zeneszerzői életművét mutatja be.

szerepet vállaltak az európai színvonalúvá felnövő 19. századi magyar hangversenykultúra megteremtésében.

Ha az életpálya fő állomásait végigtekintjük, Doppler Ferenc életrajza jellegzetes Kelet-Közép-Európai hányatott művész-sors, s úgy tűnik, gyermek- és ifjúkora kalandokban, izgalmaiban is bővelkedő esztendei után szinte sorsszerű volt, hogy az 1830-as évek végén épp a reformkori Pest-Budán telepedett le, s életének sorsdöntő esztendeit 1858-ig a magyar főváros eszmeisége határozta meg.

Az édesapa, Josef Doppler (1785–1859) az ausztriai Kremsben született, tanítócsaládból. Korán felismerték zenei tehetségét, s ahogy az a nagyobb városoktól távolabb fekvő, kisebb osztrák helységeiben szokásos volt, Josef Doppler a helybeli toronyzenészekről és a templomi muzsikusokról szerezte meg zenei ismereteit. Sok hangszeren kipróbálta magát, de fő hangszere sokáig az oboa maradt.³ Amikor 1805-ben Napóleon megtámadta Ausztriát, a Doppler papát is besorozták, és a katonai ranglétrán zenei tudásának köszönhetően hamarosan katonakarmester lett. Ez jelentős előrelépést jelentett, hiszen a Monarchia ezredeinek karmestereit jól megfizették, s bár gyakran kellett helyőrséget váltaniuk, mégis családot alapíthattak, megbízható egzisztenciát teremthettek. Josef Doppler 1813. május 12-én Klagenfurtban nősült meg, felesége Katherina Roth énekesnő lett, akivel 1820 körül, mint a Máriássy-ezred katonakarmestere, Lembergbe költözött. Itt, a galíciai fővárosban született meg 200 éve 1821. október 16-án Doppler Ferenc (később 1825. szeptember 12-én öccse, a majd szintén fuvolista-zeneszerző Doppler Károly), és 7 éves koráig, 1828-ig gyermekkorát e város falai között töltötte.

Galícia, Lengyelország 1772-es felosztása óta az osztrák birodalom része volt. Maga Lemberg, a főváros soknemzetiségű település volt, lengyel, rutén, örmény, zsidó lakossággal, osztrák tisztikarral, vegyes nemzetiségű katonazenekarral.

Ami a magyar zenetudományi kutatások számára hallatlanul izgalmas kérdéseket vet fel: az édesapa Josef Doppler zenészei, a *Máriássy-ezred toborzó körzetéből, Kassa környékéről jöttek, felvidéki magyar ősapáink zenei világát képviselték tehát. A kaszárnyaudvaron a tábortüzek mellett a kis Doppler Ferenc*

³ Csak élete végén váltott, amikor a budai Mátyás templom nagybögőse lett. Lásd: Eckhardt Mária Doppler Ferenc szócikkét a Brockhaus-Riemann Zenei Lexikon I. kötetében. Budapest, Zeneműkiadó, 1983. 457. l.

magyar dallamokat, magyar táncokat hallott énekelni, táncolni, hangszeren játszani. S hiába volt a nagyobb katonazenekari együttesekben változatos, földrajzilag egymástól távol eső népcsoportok nép- és műzenéje is jelen, *a közvetlen zenei élmény, mondhatnánk az egyik zenei anyanyelv a Dopplergyerekek számára kezdetektől fogva a naponta hallott magyar népzenei világ volt.*

1826-ban a Doppler papa kilépett lebergi katona karmesteri állásából, és a Varsói Nemzeti Színházhoz szerződött első oboistaként. A család csak két év múlva, 1828-ban követte. Doppler Ferenc életében tehát új helyszín következett: a katonazenekarok színes világa után *Varsóban* egy jól szubvencionált kitűnő színházi zenekar és egy opera és balett társulat mindennapi életét ismerhette meg.

Doppler Ferenc önéletrajzában megemlítette, hogy gyermekként olyan nagyságrendű előadóművészeket hallott a színházban, mint Henriette Sontag (1806–1854), a kor egyik legkiválóbb operaénekesnője, vagy Paganini (1782–1840), akinek bámulatra méltó virtuóz hegedűjátéka épp ezekben az években ébresztette rá Lisztet is a maga hangszerének addig még kiaknázatlan lehetőségeire.

A varsói évek Doppler naplója szerinti legemlékezetesebb zenei élménye, Auber Portici némájának varsói bemutatójához fűződik. Maga a dalmű egy népfelkelésről szól, s brüsszeli bemutatója 1830 augusztusában közrejátszott a belga forradalom kirobbantásában. 1830 őszén a Varsói Nemzeti Színház is tervbe vette az opera bemutatóját, megkezdődtek az első próbák, de a cári hatóságok megakadályozták a mű bemutatását. 1830. november 29-én azonban kirobbant a lengyel szabadságharc, és 1831 januárjában, immár a forradalmi Varsóban mégis csak bemutatták az Európa-szerte híres dalművet. Doppler Ferenc a darab fiúkórusának egyik szólistája volt: szólamát lengyelül énekelte rendkívüli muzikalitással. Ez a nyilvános fellépés azután eldöntötte végleges pályaválasztását: a varsói színházi karmester javaslatára ekkor kezdte el módszeres fuvola tanulmányait. Rövid idő alatt bámulatos fejlődésről tett tanúbizonyságot. Még a forradalmi Varsóban 1831 tavaszán immár fuvolistaként három koncerten is fellépett.

Rendkívül jellemző, hogy az alig 10 éves fiúcska legnagyobb sikerét akkor aratta, amikor 1831. május 18-án sebesült lengyel katonák javára rendezett varsói nemzeti színházi hangversenyen a lengyel nemzeti gárdisták

egyenruhájában - csákóval a fején, szablyával az oldalán – *zenekari kísérettel írt Variációkat adott elő fuvoláján magyar népdalok felett.* Leírhatatlan volt a közönség lelkesedése. Ekkor kapcsolódott össze először az életében a magyar és a lengyel nép testvéri zenei lelkülete.

Amikor a cári csapatok Varsó felé közeledtek, a Doppler-család menekülésre kényszerült. Kalandos, izgalmakban bővelkedő hónapok következtek: Krakóban a *kolerajárvány miatt a Doppler-családot is hetekre karanténba zárták.* Egy ismerős katonakarmesternek köszönhetően, hogy családi koncertlehetőséghez jutva annyi pénzt tudtak szerezni, hogy visszatérhettek Lembergbe.

1832–1834-ig ismét a galíciai Lembergben élt hát a család. Az apa mellett már az egyik nővér is énekesnőként a Városi Királyi Színház tagja volt; Ferenc fuvolistaként kapott fellépési lehetőséget. Lemberg után 2 évig Bécsben éltek, majd 1836-ban kedvező bukaresti ajánlatot kaptak, tehát a család ismét székhelyet változtatott.

Bukarestből kiindulva Doppler Ferenc Bukovinában és Moldvában is sikeres fuvolakoncerteket adott, de hamarosan jól ismerték a nevét az erdélyi városokban, Nagyszebenben, Temesváron és Aradon is. 1838-ban Erzsébet nővérét és Károly öccsét követve *a budai német színházhoz szerződött, Nötzel színtársulatához.*

A Budai Várbarátok köre büszkén tartja számon, hogy Doppler Ferenc magyarországi karrierje *1838. június 19-én a budai Várszínházban tartott első nyilvános fellépésével* indult el. Rövid időn belül kapcsolatot teremtett a magyar főváros legjobb muzsikusaival. Már ezen az első hangversenyén is Adler Vincével, Erkel Ferenc sógorával, a kiváló zongoraművésszel lépett fel. Pár hónap múlva, 1838. október 4-én a pesti közönségnek is bemutatkozott: Jansa Lipót hegedűművésszel magyar „nemzeti témára szerzett változatokat” adtak elő. Ez a mű már Doppler saját szerzeménye volt, mellyel a pesti magyar közönség rokonszenvét kívánta elnyerni. Bízható volt a fogadtatás, de 1839-ben ismét hangversenykörútra indult. Kassán, Eperjesen át *Oroszországba* készült, 1840 januárjában Kijevben, majd Ogyesszában hangversenyezett, de a téli utazástól megbetegedett, és Bukarest felé vissza kellett jönnie Budapestre. Letelepedését és önmagára találását 20 éves korától, 1841-től számíthatjuk.

Erkel Ferenc meghívta a *Magyar Nemzeti Színház* zenekarába. 1841. június 5-én a Báthori Mária előadásán játszott próbajátékot, és ez olyan sikeres volt,

hogy azonnal első fuvolistának szerződtek. Önéletrajza szerint annyira boldog volt a pesti Nemzeti Színházban, hogy évekre szólóan abbahagyta a koncertezést. 1842 áprilisában megnősült, és úgy érezte, hogy végre feladatot kapott: egy új közönség számított a munkásságára. Hogy ne érezhette volna itthon magát ebben a városban: Pest-Buda ekkor vált Magyarország szellemi központjává! Az 1810-es évek óta színvonalas kamarazene társaságok működtek itt, 1818 óta szervezett koncerteket a Schedius-féle első Pesti Zeneegyesület, 1829 óta Bartay András és Menner Lajos Pestvárosi Énekiskolája, 1836-ban a Pest-budai Hangászegyesület, 1837-ben a Magyar Nemzeti Színház, 1840-ben a Nemzeti Zenede nyitotta meg a kapuit. Ezek az évek jelentették a verbunkoszene virágkorát. A társas életben divattá vált a magyar nemzeti öltözet, a nemzeti tánc. Gróf Széchenyi István szelleme mozgásba hozta az ország politikai, szellemi, művészeti energiáit.

Doppler Ferenc és Károly
(Wikipédia)

[Doppler Ferenc és Károly - Rigoletto Fantázia \(10:29\)](#)

Molnár Balázs és Lázár Gáspár - fuvola Pénzügyőr zenekar, vezényel Vaszik Kálmán

<https://www.youtube.com/watch?v=Ob3GGDAb14o> (7:30)

Doppler Ferenc és Doppler Károly: Pásztorhangok (Shepherd's Tune)
Kertesi Ingrid (ének), Claudi Arimany és Bálint János (fuvola), Michel Wagemans
(zongora)

© 2017 CapriccioNR Released on: 2017-03-03

Egy pályakezdő művész számára óriási vonzóerőt jelenthetett az a tény, hogy egy Erkel Ferenc nagyságrendű fővárosi vezető zenész benső munkatársává, barátjává fogadta. Az Erkel-szakirodalomból ma már bőségesen dokumentált az a folyamat, ahogy Erkel és a két Doppler fivér, Ferenc és Károly a nemzeti színházi üzem mindennapjaiban a kompozíciós munka mechanikus, időt rabló munkájában a feladatokat egymás között megosztották.⁴ Gyakorlatilag az 1840-es évek Erkel-operáiban a Doppler-fivérek voltak Erkel első számú segédmunkatársai, hangszerelői, kopistái. De később szerzőtársként is több alkalmi mű komponálásán megosztottak. Köszönetképpen 1847-ben Erkel Doppler Ferencnek és Hollósy Kornélia énekesnőnek utólag egy új számot komponált a Hunyadi László III. felvonásába: ez Gara Mária csodálatos III. felvonásbeli cabalettája, melynek dúsán kolorált párhuzamos fuvola-énekszólam menetei alkalmat adtak Doppler Ferenc és Hollósy Kornélia virtuozitásának megcsillogtatására.

⁴ Lásd Somfai László: Az Erkel-kéziratok problémái, In: ZTT IX, Budapest, 1961.

Hollósy Kornélia, mint Gara Mária

Erkel: Hunyadi László - Ah, szememben mámor (Ingrid Kertesi) (4:16)

Ferenc Erkel: Hunyadi László – „Ah, szememben mámor” (Gara Mária cabalettája) Gara Mária - Kertesi Ingrid (ének), Demeter László (fuvola) és a Duna Szimfonikus Zenekar, Deák András vezényletével
(Ágai Karola emlékest, Duna Palota, Budapest, 2011. szeptember 18.)

Erkel és Doppler Ferenc kapcsolatának másik izgalmas példája a *Hunyadi-induló* keletkezés történetével kapcsolatos. Az Erkel-szakirodalom Legány Dezső 1975-ben megjelent Erkel-műjegyzékéig úgy tudta, hogy az induló Erkel Ferenc műve, bár egy 1881-es adat ezt már legalábbis kétségessé tette. 1881-ben ugyanis a Fővárosi Lapokban megjelent egy cikk Doppler Ferenc 50 éves művészi jubileuma alkalmából, és azt állította, hogy a közkedvelt induló valójában Doppler Ferenc műve. Bizonyíték hiányában, továbbá mert a Fővárosi Lapok szerkesztője, Vadnai Károly mindig is ellenséges volt Erkelrel szemben, az Erkel-kutatás ezt a feltételezést elvetette.

A Doppler-család hagyatékából Budapestre került Doppler-önéletrajz azonban perdöntő dokumentum ebben a kérdésben. 1844 márciusától Doppler Ferencet bízta meg Buda polgármestere a Budai Polgárőrség Zenekarának karmesteri tisztevel. Számukra nagyszámú nyitányt, indulót kellett az ifjú karmesternek a zenekar számára meghangszerelnie. A Hunyadi László 1844. január 27-ei ősbemutatója után Doppler engedélyt kért Erkeltől, hogy zenekara műsorrendjére az opera motívumaiból indulót állíthasson össze, melyet Erkel

készséggel megengedett. A formás darab csak 1849-ben vált azonban általánosan ismertté, akkor, amikor Haynau a Rákóczi indulót – és tegyük hozzá minden fontos nemzeti dallamot, köztük a Klapka indulót, a Hymnuszt és a Szózatot is - betiltotta.⁵

Az opera jellegzetes motívumaiból komponált induló teljesen önálló kompozíció, remek átírat, mely a szabadságharc után szinte egyedül képviselte nemzeti indulóinkat a katonazenekarok műsorrendjén. Népszerűségét bizonyítja, hogy a „Meghalt a cselszövő” motívum épp Doppler indulója révén folklorizálódott, s mint Kodály kimutatta, az ország egyes vidékein nyomában egész dallamcsalád alakult ki⁶:

Hunyadi Induló (2:10)

A felvétel előadója sajnos nincsen a YouTube forráson feltüntetve (A Szerk. megj.)

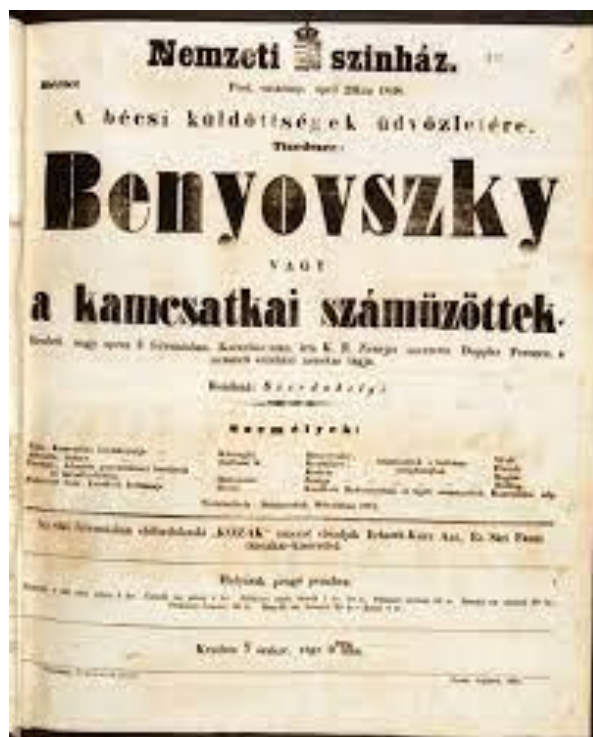
1847-ben Doppler pesti barátai, Erkel, Mosonyi, Volkmann biztatására *Benyovszky* címmel megírta első nagyszabású operáját, mely váratlanul 1847. szeptember 29-ei nemzeti színházi bemutatóján nem várt nagy sikert aratott. A szabadságharc után azonban meggyűlt a baja a cenzúrával: a lengyel szabadságharc oldalán küzdő, majd Kamcsatkába száműzött grófról szóló opera színrehozatalát csak erős húzásokkal, megváltoztatott szereplőkkel „Afanázia” címmel tűzhették ismét műsorra.

Franz Doppler – Introduction to "Benyovszky" (1:39)

A felvétel előadója sajnos nincsen a YouTube forráson feltüntetve (A Szerk. megj.)

⁵ Doppler eredeti szövege a kézirat 10. oldalán: „Als am 27ten Jänner 1844 Erkels Oper „Hunyady László” mit großartigem Erfolg zum 1ten Mal im National Theater aufgeführt wurde, erbat ich mir von Erkel die Erlaubnis, aus den Motiven dieser Oper einen Marsch für meine Bürgergardemusik zusammenstellen zu dürfen, was er auch mit großer Bereitwilligkeit gestattete.”

⁶ Lásd: Bónis Ferenc: Erkel és Kodály. – In: Magyar Zene, 2010/3, 308-316. lap

Forrás: Kepkonyvtar.hu

A művet Doppler eredetileg *Lisztnek ajánlotta*, s ez a tény a két művész kapcsolatának legelső ismert dokumentuma. A kölcsönös rokonszenv azonban csak a szabadságharc bukása utáni esztendőkből mélyült el, ami csakúgy, mint Erkel esetében, a baráti közös eszmecseréken túl hamarosan munkatársi kapcsolattá nemesedett. Fontos előzményként itt kell megemlítenünk azt a pesti 1852. március 28-ai hangversenyt, melyet az önkényuralom korában lassan újjászerveződő zenei élet jeleként ünnepeltek a magyar főváros lakói. Kubinyi Ágoston, a Nemzeti Múzeum igazgatója felkérésére a Doppler-testvérek nagy sikerű fuvolás hangversenyt adtak a Nemzeti Múzeum dísztermében. Egy évvel később német városokban hangversenyeztek, s Drezda és Lipcse felé járva Weimarban Lisztet is felkeresték. Valószínűleg 3 napos vendégeskedésük közben eshetett szó a nevezetes nemzeti múzeumi hangversenyről is, melynek Liszt a folytatását és a rendszeresítését szorgalmazhatta. Hazatérve a testvérpár megkereste Erkelt, aki maga is úgy vélte, hogy a Nemzeti Múzeum díszterme alkalmas lehetne rendszeres zenekari hangversenyek tartására.

1853 augusztusában már meg is született a hatóságokhoz benyújtott híres beadvány, mely a Filharmóniai Társaság megalapításának zenetörténeti dokumentuma: „*Nehogy művészi tekintetben a kül- és belföld művelt városai mögött maradjunk, alulírottak megbeszéltük Pest-Buda legjobb művészeivel, és*

*hajlandók vagyunk a következő tél folyamán, élünkön Erkel Ferencsel, a Nemzeti Színház zenekarának közreműködése, valamint nevezetes művészi erők bevonásával „Filharmóniai Hangverseny” címen 4-6 hangversenyt rendezni.”*⁷

A Doppler-testvérek által is aláírt kérvény szerint tehát Ferencnek és Károlynak óriási szerepe volt a pesti 19. századi polgári típusú, már bérleti rendszerben gondolkozó, állandó közönségre számító zenei élet megszervezésében.

Az öccsével együtt kifejtett zenei kultúrpolitikai tevékenysége mellett a zenetörténet írás nem elemezte még kellőképpen Doppler Ferenc munkásságának *operairó* tevékenységét. A már említett *Benyovszky* című opera mellett 1849-ben, 1850-ben, 1853-ban sorra születtek azok a dalművei, amelyek éveken át sikerrel képviselték a *magyar népies daljáték* típusát a magyar operaszínpadon. Közülük is különösképpen az 1849-ben komponált *„Ilka, vagy a huszártoborzó”* volt az igazi sikerdarab, mely a századfordulóig több mint 100 előadást érhetett meg: Donizettire emlékeztető könnyed muzsikája, Ujfalussy József szóbeli észrevétele szerint a *magyaros* mellett a feltűnő *lengyeles zenei mintázatú* részletek, a színpompás scenika mindig telt házakat vonzottak.

Az 1853 óta nyaranta Európa-szerte koncertező Doppler-testvérek művészi pályájuk csúcsára értek: külföldön első sorban hangszeres virtuozitásukért ünnepelték őket, itthon Ferenc már tisztos zeneszerzői sikert is magáénak mondhatott.

1858-ban a császárváros kereste meg Doppler Ferencet rendkívül kedvező ajánlattal: az Operaházban első fuvolistaként és balettkarmesterként alkalmaznák, de a művész kedvező ígéretet kapott műveinek bécsi bemutatóira is. Nem kevés intrika és huzavona után – Pest közben a Nemzeti Színház tiszteletbeli tagságával akarta magánál tartani – Doppler végül mégis Bécs mellett döntött. Pedig utólag rendkívül nehezen szokta meg az ottani körülményeket. Másfél év után egy ideig még visszajött Budapestre, ahol Erkel már operarendezéssel is megbízta volna, de ismét Bécs győzött. Bécs a pestinél is előnyösebb feltételekkel újra visszahódította. S bár élete hátralévő évtizedeit Doppler Ferenc most már végig Bécsben töltötte, kapcsolatait magyar barátaival, első helyen is Erkellel és Liszttel, haláláig fenntartotta.

⁷ Bónis Ferenc: A Budapesti Filharmóniai Társaság 150 esztendeje, 1853–2003, Budapest, Balassi Kiadó, 2005.

A magyar nemzeti könyvtár Kézirattára 23 olyan levelet őrzött meg,⁸ melyet Doppler bécsi éveiben Erkelhez intézett, és köztük is talán legjellemzőbb az a levélrészlet, melyben a Bánk bán 1861-es ősbemutatója előtti napokban őszinte figyelméről biztosította barátját. Öccse, Károly ekkor még a pesti Nemzeti Színház tagja volt (csak 1865-ben szerződötték Bécsbe), és a Bánk bán bemutatójára egy pikkolót kért. Doppler Ferenc így írt:

„Amikor megtudtam, hogy mire kell neki, fáj a szívem, miért nem adatott meg nekem is, hogy közreműködésemmel a többiekhez hasonlóan én is hozzájárulhassak legújabb műved sikeréhez.”⁹

Németnyelvű leveleiben Magyarországot mindig Vaterland-ként emlegette, nevét magyarosan Doppler Ferencként írta alá. Amikor a Hunyadi Lászlót kétszázadszor adták 1874-ben, hazajött, hogy a színház zenekarában régi posztját, a fuvola első szólamában átvehesse. A nyitány után a pesti közönség Doppler Ferencet nagy ovációval köszöntötte.

Erkel és Doppler Ferenc kapcsolatához még jellemzően az is hozzátartozott, hány sikertelen kísérletet tett Doppler a Bánk bán és a Brankovics bécsi bemutatói érdekében. Amikor 1880-ban az elbukott szabadságharc ismeretlen katonáinak emléket állító Névtelen hősök című Erkel-operát a pesti Nemzeti Színházban bemutatták, egyik levelében barátságukról így vallott:

„Egyedül a Te nemzeti műveid bátorítottak s lelkesítettek engem arra, hogy ez ösvényen keressem a boldogulásomat: s én az elért szerény eredményeket főleg a Te szeretetteljes pártfogásodnak köszönhetem.”¹⁰

Franz Doppler: Fantaisie Pastorale Hongroise (Előadja: Hornvák Balázs, zongorán kísér: Katona Anikó) (10:17)

A Harmónia Orvosklub rendezvénye a Semmelweis Szalonban 2017. január 12-én.

⁸ Dr. Isoz Kálmán: Zenei kéziratok. I. kötet, Zenei levelek, Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtára, 1924;

⁹ Dr. Isoz Kálmán, i.m. Bécs, 1861. január 1-jei levél, 17-18. lap.

¹⁰ Dr. Isoz Kálmán, i.m. 34. lap: Bécsben, 1880. dec. 25-én keltezett levél.; Lásd továbbá: Doppler Ferenc levelei Erkel Ferenchez. Közli és németnyelvű pótlással ellátta: D' Isoz Kálmán. – Franz Dopplers Briefe an Franz Erkel. Budapest, Pesti könyvnyomda, 1911, 30 lap, 1 t.

Op. 25, Rondó (4:17)

Doppler Ferenc: Rondó, Op. 25

Dratsay Ákos és Berényi Bea (fuvola), Révész László (zongora)

© 1996 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Doppler Ferenc Kossuth Indulója (2:47)

Magyar Honvédség Központi Fúvószenekara, vezényel: Marosi László

Doppler Ferenc: Andante és Rondó (5:06)

Ossó János Fúvószenekar

Pécel, 25 éves jubileumi koncert

Minden bizonnyal Doppler Ferenc őszintén átélt magyarsága volt az az összekötő kapocs, mely számára Liszt Ferenc barátságát is hosszú időn át megőrizte, és nem lehet véletlen, hogy az 1840-es években keletkezett Liszt rapszódiai közül hat művet, a másodikat, ötödiket, hatodikat, kilencediket, tizenkettediket, tizennegyediket ma Doppler Ferenc hangszerelésében ismerhetjük.

Befejezőként hallgassuk meg a legnépszerűbbet, Liszt Ferenc II. Magyar rapszódiaját Doppler Ferenc hangszerelésében.

Liszt Ferenc: II. Magyar Rapszódia /s. 244/ (11:12)

Bajor Rádió Szimfonikus Zenekara, vezényel: Mariss Jansons

* [Szőnyiné Szerző Katalin | zenetörténész - Akadémikusok](#)